

Az ítéltábla **felperesnek az alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése** iránt indított perében, a Vas Megyei Bíróság 2011. április 4. napján kelt 17.P.20.132/2011/13. számú ítéletével szemben a felperes által 22., 23. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára, az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 900.000.-(Kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A felperes az alperessel szemben bírósági jogkörben okozott kár megtérítése jogcímén 15 millió forint kártérítés iránt terjesztett elő kereseti kérelmet. Arra hivatkozott, hogy az alperes megsértette a személyhez fűződő jogát, személyes szabadságát jogellenesen korlátozta, megsértette testi épségét, egészségét, becsületét, emberi méltóságát és jóhírnevét. Elégtételadásra kötelezés iránt is keresetet terjesztett elő.

Az alperes jogellenes magatartását a Be. 21. § (1) bekezdés b.) pontjának, a Be. 22. §-ának sorozatos megsértésében, továbbá a Pp.13. § (1) bekezdés a.) pontjának megsértésében jelölte meg. Hangsúlyozta, hogy a vele szemben kiadott elfogatóparancs, illetőleg az elrendelt előzetes letartóztatás törvénysértő volt.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, hogy a polgári per bírósága nem bírálhatja felül az egész büntetőeljárás törvényességét.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 900.000.-Ft eljárási illetéket.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a Zalaegerszegi Városi Bíróság előtt 5.B.66/2007. szám alatt jelentős kárt okozó csalás büntette miatt büntetőeljárás volt

folyamatban. Az elsőfokú bíróság 2008. október 14-re kitűzött tárgyalásáról a felperes a távolmaradását orvosi igazolással kimentette. Ezt követően 2008. október 14. napján a bíróság a tárgyalást 2008. október 27-re tűzte ki. A felperes az újabb tárgyaláson nem jelent meg, idézésének térítvénye nem érkezett vissza. Később az idézése mindkét címéről „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. A városi bíróság megkeresés útján tisztázta, hogy a posta első alkalommal 2008. október 15-én, második alkalommal október 21-én kísérelte meg a felperes részére az irat kézbesítését. Ezek után az elsőfokú bíróság 2008. október 27-én elfogató parancsot adott ki, majd az 5.B.66/2007/117. számú végzésében elrendelte a felperes előzetes letartóztatását.

A felperes által bejelentett elfogultsági kifogással kapcsolatosan eljáró Győri Ítéltábla a kizárás iránti bejelentés teljesítését megtagadta.

A 2008. november 10-én hozott 5.B.66/2007/127. számú ítéletével a bíróság a felperes bűnösségét 6 rendbeli sikkasztás büntetében, és 1 rendbeli magánokirat hamisítás vétségében állapította meg.

A felperes ismételt elfogultsági kifogást terjesztett elő, az ítéltábla az alperes kizárását megtagadta. A megyei bíróság a 2009. július 3-án kelt Bf.71/2009/19. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva, a kiszabott büntetést súlyosbította, a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését mellőzte és mellékbüntetést szabott ki a felperessel szemben, végleges hatállyal eltiltotta az ügyvédi tevékenység gyakorlásától.

A felülvizsgálati eljárásban eljáró Legfelsőbb Bíróság a Bfv.II.856/2009/20. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Határozata indokolásában a Legfelsőbb Bíróság kitért arra, hogy a terhelt tévesen hivatkozott a Be. 21. § (1) bekezdés b.) pontjában, és a 22. §-ában foglalt rendelkezés megsértésére. Az elfogultságra alapozott kizárás iránti kérelmeket az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságok megvizsgálták és elbírálták.

Az elsőfokú bíróság a határozata jogi indokolásában mindenekelőtt kiemelte, hogy a felperes a rendes jogorvoslati eszközöket igénybe vette, ezzel eleget téve a Ptk.349. § (1) bekezdésében megkívánt feltételeknek, ugyanakkor úgy foglalt állást, hogy a kártérítési felelősség általános (Ptk.339. § (1) bekezdésében foglalt) feltételei nem állapíthatóak meg.

Az előzetes letartóztatást elrendelő végzést a felperes megfellebbezte, azonban a megyei bíróság a végzést helybenhagyta. Az 1997. évi LXVI. törvény 7. §-a szerint a bíróság jogerős határozata mindenkire kötelező. A kártérítési perben a bíróság az előzetes letartóztatást elrendelő jogerős határozat törvényességét nem vizsgálhatja felül (LB.Pf.V.22.641/1997/9.).

Az elsőfokú bíróság a beszerzett büntető ügy iratai alapján úgy foglalt állást, hogy a konkrét eljárási magatartások a törvényes rendelkezéseknek megfeleltek, így azok kártérítési felelősséget nem alapoznak meg.

A Be. 22. §-ának megsértésére alapított felperesi hivatkozás kapcsán kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy ezt a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor mérlegelési körébe vonta. Úgy ítélte meg, hogy a büntetőeljárás során nem járt el kizárt bíró. Ezen döntése sem vizsgálható felül, hisz a Ptk.349. §-ára alapított kárigény érvényesítése sem rendes, sem rendkívüli jogorvoslatnak nem minősül.

Hangsúlyozta, hogy az alperes eljárási szabálysértést, téves jogértelmezést nem követett el, a bíróságok jogszerű eljárása pedig nem eredményezheti a személyhez fűződő jogok sérelmét (LB. Pfv.X.22.590/1999/3.). A jogellenes magatartás hiányában a személyhez fűződő jog megsértésére alapított kereset megalapozatlan.

A felperes fellebbezésében az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az ítélet jogszabálysértő, iratellenes és megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság nem a felperes keresetéről döntött. Megsértette a Pp.213. § (1) bekezdését, továbbá a bizonyítás elrendelésének és lefolytatásának szabályait (Pp.163., 164., 166. és 146. §). Az eljárásjogi szabálysértésekre figyelemmel az ítélet érdemi felülvizsgálatra nem alkalmas.

Az eljáró bíró ellehetetlenítette a felperes joggyakorlását a felperesnek tűzött rövid határidőkkel, továbbá a bíróság által megszabott határidő elteltét be sem várva hozta meg határozatát. Mindemellett a jogellenes fogvatartás miatti kereseti kérelmet nem bírálta el.

Kereseti követelésének érdekét érintően hangsúlyozta, hogy az abszolút kizárási ok (a megyei bíróság elnökével szemben indított polgári per) megalapozhatja a bíróság elfogultságát. Az elsőfokú bíróság nem biztosította a jogvita pártatlan eldöntését, az eljárás tisztességes lefolytatását (Pp.1. és 2. §-a).

A Pp.117. § (1) bekezdésében foglaltakkal szemben nem tette a tárgyalás részévé a 2011. április 4-én tartott tárgyaláson a felperes faxon továbbított beadványát, és elutasította a felperes jegyzőkönyv kiegészítésére vonatkozó kérelmét. Az elsőfokú bíróság a periratok megfelelő módon való elküldésétől is elzárkózott.

Fellebbezése részletes indokolásában kifogásolta, hogy a II. r. alperes idézése nem volt szabályszerű, ez pedig önmagában alapot ad az ítélet hatályon kívül helyezésére. Az ítéletben foglaltak nem a valós tényállást tartalmazzák, a büntetőeljárás során az eljáró bíróságok kizárását megalapozó tények igazolást nyertek, mindemellett a 2008. október 27-i tárgyalásra a felperes, mint vádlott idézése nem volt szabályszerű, ez is kétséget kizáróan megállapítható. Az alperes úgy járt el a büntetőeljárás során, hogy később maga jelentette be, hogy vele szemben abszolút kizárási ok áll fenn.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kérésétől eltérően nem zárt borítékban kézbesítette a felperesnek a periratokat, továbbá a bv. intézetnek az iktatószám nélküli kérelmére is periratokat küldött meg a polgári perben.

Kitért arra, hogy az eredeti október 25-i határidőre azért nem tudta az iratokat a felperes benyújtani, mert a bv. intézet ebben őt megakadályozta. Ennek következtében mulasztotta el az október 25-i tárgyalást.

Hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint teljes mértékben bizonyította a perben minden ténybeli és jogi állítását.

Az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben a 2008. október 27-re szóló idézése nem volt szabályszerű, az ítéletben foglaltakkal ellentétben a felperes a Be. 21. § (1) bekezdés c.) pontja alapján keresetet nem terjesztett elő.

A büntetőeljárásban az elfogató parancsnak és az előzetes letartóztatásnak nem voltak meg a jogszabályi feltételei, a bíróság annak ellenére járt el vele szemben, hogy kizárt volt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta és a beszerzett peradatok okszerű és logikai ellentmondástól mentes mérlegelésével helyes tényállást állapított meg. Az elsőfokú eljárás során - szemben a felperes fellebbezésében foglaltakkal - az alábbiakra is tekintettel nem került sor az eljárás olyan lényeges szabályainak a megsértésére, amely a tárgyalás megismétlését, illetőleg kiegészítését tenné szükségessé.

A felperes alaptalanul hivatkozik a Pp. 1. és 2. §-ában foglaltak elsőfokú bíróság általi megsértésére. Az elsőfokú eljárás irataiból megállapítható, hogy a bíróság a felperes joggyakorlását egyáltalán nem lehetetlenítette el, nyilatkozatai, indítványai megtételére több ízben hosszú határidőt biztosított. Iratellenes az a felperesi hivatkozás is, hogy a bíróság által megszabott határidő elteltét be sem várva hozta meg a bíróság a határozatát. Megállapítható ugyanis, hogy a bíróság a - 2010. szeptember 15-én kelt - 17.P.20.363/2009/40. számú, továbbá a - 2010. október 25-én kelt - 43. számú, valamint a 17.P.20.132/2011/2. számú (a felperes által 2011. február 24-én átvett) végzésével egyaránt 30 napos határidőt biztosított a felperesi nyilatkozatok felhívásban foglaltak szerinti megtételére. Az ügydöntő határozatát ezen utóbbi felhívásban biztosított határidő elteltét követően, 2011. április 4-én hozta csak meg.

Az elsőfokú eljárás jogszerűségét nem érinti az a hivatkozás, hogy a Bv. Intézet a 2010. október 25-i határidő teljesítésében, illetőleg a 2010. október 25-i tárgyaláson való megjelenésében a felperest akadályozta, ugyanis azon határidő, illetőleg a tárgyaláson való megjelenése elmulasztása az elsőfokú bíróság határozatában megnyilvánuló joghátránnyal a felperes részére nem járt. A bíróság a felperesnek a felhívás teljesítésére új határidőt biztosított és az érdemi határozatát majd félévvel később hozta csak meg.

Alaptalanul hivatkozik a felperes a Pp.213.§ (1) bekezdésének megsértésére is. Az elsőfokú bíróság ugyan a jogellenes fogvatartásra alapított kereseti kérelmét valóban nem bírálta el, de a 13/II. számú végzésével a II. r. alperessel szemben ilyen jogcímen előterjesztett kereseti kérelem tekintetében a tárgyalást elkülönítette. Ezzel együtt az is megállapítható, hogy az elkülönített kereseti kérelem tekintetében a bíróság nem folytatott le érdemi tárgyalást és nem hozott határozatot, így tehát az a körülmény, hogy a 2011. április 4-i tárgyalásra az elkülönített kereseti kérelemmel érintett II. r. alperes idézése nem volt szabályszerű, a felperesnek az I. r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmét elbíráló elsőfokú ítélet jogszerűségét nem érinti.

A fentebb kifejtettekre tekintettel tehát megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság döntése érdemi felülbírálatra alkalmas. Ennek során az ítéletábla úgy foglalt állást, hogy a felperes I. r. alperessel szembeni keresetét elutasító döntése érdemben helyes, annak jogi indokai helytállóak, így azok megismétlése nélkül a fellebbezésre tekintettel az ítéletábla csupán az alábbiakat emeli ki.

A felperes az I. r. alperessel szembeni kártérítési igényének alapjaként egyrészt arra hivatkozott, hogy a büntetőeljárás során vele szemben kizárt bíró járt el, másrészt, hogy az elfogató parancs kiadásának, illetőleg az előzetes letartóztatás elrendelésének jogszabályi feltételei nem álltak fenn.

A fenti körülményekre alapított kereset elbírálásakor az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást akként, hogy az igényérvényesítéshez a Ptk.349. § (1) bekezdésében megkívánt ún. speciális feltételek fennállnak, hisz a felperes az alperes sérelmezett magatartásával kapcsolatosan a rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Ugyanakkor - mint arra az

elsőfokú bíróság helyesen rámutatott - ezen rendes jogorvoslati lehetőségek igénybevételenek eredményeképpen a felperes által hivatkozott büntetőeljárási és anyagi jogi kifogások jogerős bírósági határozat útján kerültek elbírálásra. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás során hozott határozatában a Be. 21. § (1) bekezdés b.) pontjában és a Be. 22. §-ában foglalt rendelkezésekre alapított felperesi kifogásokat részletesen vizsgálta, ennek során a felperes által hivatkozottakat megalapozatlannak ítélte, és döntését e körben is részletesen indokolta. A Zalaegerszegi Városi Bíróság 5.B.66/2007/117. számú - a felperes előzetes letartóztatását elrendelő - végzésével szembeni fellebbezés folytán eljáró alperes a Bkf.624/2008/3. számú végzésével az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A kifejtettekre figyelemmel a felperes által a keresete alapjaként megjelölt jogszabálysértések tekintetében jogerős bírósági határozatok foglaltak érdemben állást. Ezen döntések az 1997. évi LXVI. törvény 7. §-a szerint mindenkire nézve kötelezőek. A Ptk.349. §-ára alapított kárigény elbírálása során a polgári perben eljáró bíróságnak nincs eljárásjogi lehetősége arra, hogy a jogerős bírósági határozatokat felülvizsgálja, a kártérítési per nem lehet más jogerős bírósági döntések újabb jogorvoslati eljárása. Az eljárt bírósággal szemben indított kártérítési per nem jelenthet új jogorvoslati fórumot a fél számára a kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős bírósági határozat felülvizsgálatára. Nem szolgálhat kártérítés alapjául, ha a fél a jogerős bírósági határozatot érdemben vagy eljárási szabálysértésre hivatkozva továbbra is vitatja. A felperes a perben azt sem bizonyította, hogy a büntetőeljárás során az alperes egyéb - fentiekkel nem érintett - magatartásával jogellenesen sértette volna a személyhez fűződő jogait, így az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy az I.r.alperes kártérítési felelősségének Ptk.339. § (1) bekezdésében foglalt általános feltételei nem állnak fenn, így a felperes ezen kereseti kérelmének elutasításáról rendelkező döntését az ítélet tábla a Pp.253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Utal arra az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott határozatával - a II. r. alperessel szemben előterjesztett felperesi kereseti kérelem tárgyalásának elkülönítését követően - csupán a felperesnek az I. r. alperessel szemben a Ptk.349. §-ára alapított kártérítés iránti kereseti kérelmét bírálta el, ekként határozata a Pp.213. § (2) bekezdésében foglaltak szerint részítéletnek minősül, melyet a másodfokú eljárás során az ítélet tábla maga is részítélettel bírált felül. Az ítélet tábla az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp.78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére.

Győr, 2012. május 7. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelével:

Kiadó:

